

Posudek vedoucího na bakalářskou práci Jiřího Honzla „Funerální náměty v řeckém vázovém malířství“, 67 s. textu, 50 obr., UK Praha 2011.

Práce je rozdělena do tří kapitol (kromě úvodu), z nichž zásadní význam má kapitola, která je věnována vlastnímu tématu, totiž zobrazení funerálních námětů zejména na attických a jihoitalských vázách.

První obsáhlejší kapitola se soustřeďuje na postižení řeckých představ o smrti a posmrtném životě a na reálný průběh pohřbů, jak ho známe zčásti z písemných pramenů a zejména z archeologického materiálu, se zaměřením na oblasti, odkud máme k dispozici většinu funerálních scén na keramice, tedy na Attiku a Velké Řecko. V části o archeologických pramenech se autor opírá téměř výlučně o práci H.Kurtz a J.Boardmana (Greek Burial Customs). Zde mohlo být možná více přihlédnuto k příslušným svazkům řady Kerameikos, z nichž jeden autor sice uvádí v seznamu literatury (lepší by byla citace Kerameikos V), ale využití jsem našla pouze v obrazové příloze. Stejně tak mohly být (i když v tomto případě nutně nemusely) doplněny odkazy k některým jiným uváděným skutečnostem (např. práce G.M.Richter k archaickým náhrobkům apod.).

Hlavní část je ještě rozčleněna do chronologicky po sobě řazených podkapitol. Velmi podrobně popisuje zobrazení dvou fází pohřebních obřadů, oplakávání zemřelého (prothesis) a pohřební průvod (efkora). Počátky těchto témat spadají již do geometrického období, kde představují možno říci zásadní námět zachycovaný zejména na figurálně zdobených attických vázách. Diplomand shrnul velmi pečlivě poznatky týkající se umístění výjevu na nádobách, popisu zemřelého, pohřebních már i ostatních zúčastněných osob. Obdobně jsou zpracovány i vázy orientalizujícího období.

V černofigurové produkci je zvláštní oddíl věnován funerálním destičkám, které představují specifickou skupinu mezi památkami tohoto typu. Předpokládá se, že sloužily k dekoraci zděných hrobových staveb. Z raných příkladů je dochováno několik pinaků od malíře Sofila (AM 62, 1937, 111 atd.). Z Exekiový série je zajímavá destička se shromážděnými ženami a malým dítětem, která bývá někdy interpretována jako pohřeb ženy, která zemřela při porodu. Jestliže na str.42 autor uvádí, že místem konání obřadu je „veranda nebo místnost celou jednou stranou otevřená do volného prostoru“, muselo by se jednat, vzhledem k nejpravděpodobnější podobě obytného domu v tomto období, o pastas, což je informace dosti překvapivá. Rovněž několikrát zmiňované umístění zemřelého s hlavou na pravé straně výjevu, kdy nohy směřují zřejmě k východu z domu, by mohlo odpovídat reálné situaci.

V klasickém období je právem pozornost autora soustředěna na bílé lékythy, které poskytují k tématu nejvíce materiálu. Pro pozdní exempláře této skupiny je charakteristická určitá melancholie ve tvářích zobrazených postav, která pravděpodobně souvisí se snahou o vyjadřování určitých emocí v současném nástěnném malířství, jímž se obrazy na bílých lékythech inspirovaly. Velké hrobové malované lékythy z pozdního 5.století (str.31) bývají

interpretovány jako snaha o konkurování mramorovým lékythům a lutroforům, které v této době začínají přicházet do módy. Další podkapitola se věnuje jihoitalské produkci.

V závěrech diplomand shrnuje hlavně vývoj zobrazení funerálních námětů na keramice, méně už srovnání těchto ikonografických pramenů s prameny archeologickými a písemnými, což samozřejmě zčásti souvisí s absencí onoho srovnávacího materiálu. Na str. 64 mě zaujalo konstatování, že některé typy náhrobků jsou dříve zobrazovány na lékytech, než se začaly vyrábět.

Po formální stránce považuji práci za dobře napsanou, v textech k obrazové příloze se autorovi podařilo alespoň částečně odstranit původní příliš velké časové rozpětí v datování.

Závěrem lze konstatovat, že autor odpovídajícím způsobem zpracoval stanovené téma, prokázal schopnost pracovat s odbornou literaturou i samostatně formulovat.

Práce je vhodným podkladem pro obhajobu za účelem získání titulu bakalář.

V Praze dne 7.9.2011

Doc. PhDr. Iva Ondřejová, CSc.